ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1965

Vyhlásené: 09.11.1965 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

112

PRAVIDLÁ
pre vykonávanie periodických revízií hospodárenia

Poslanie a obsah

V zdokonalenej sústave plánovitého riadenia národného hospodárstva kontrolu uplatňujú riadiace orgány a vedúci pracovníci na všetkých stupňoch v najrôznejších formách podľa zásady „kto riadi, kontroluje“. Mimoriadny význam majú periodické revízie hospodárenia, ktoré prispievajú k zvýšeniu účinnosti kontroly a tým i riadenia a svojou pravidelnosťou pôsobia preventívne proti nedostatkom. Periodické revízie sú jednou z hlavných foriem, ktorou vyššie orgány a organizácie dôkladne skúmajú na mieste činnosť revidovaných organizácií.

Periodické revízie hospodárenia treba považovať za jednu z najvýznamnejších úloh kontrolných orgánov.

Cieľ a zameranie

Periodické revízie hospodárenia majú prispieť k správnemu pôsobeniu hmotnej zainteresovanosti, k ovplyvňovaniu iniciatívy v spoločensky potrebnom smere a preskúmať, či sa hospodárske výsledky dosiahli, rozdelili a použili v súlade so záujmami spoločnosti a či sú vierohodné. Pôsobia na to, aby sa zverené finančné a materiálové prostriedky pri zabezpečovaní rozvoja výroby, kultúry a pri rozdeľovaní vynakladali tak, aby sa s použitím najmenšieho množstva prostriedkov a práce dosahovalo optimálne uspokojovanie potrieb spoločnosti pri dodržaní riadnej kvality výrobkov, prác a služieb. Pri revíziách sa venuje pozornosť upevňovaniu a prehlbovaniu vnútropodnikového riadenia. Na základe výsledkov periodických revízií sa kriticky hodnotí funkcia vnútorného kontrolného systému revidovanej jednotky a účinnosť riadiacej práce vedúcich pracovníkov a riadiacich orgánov.

Zameranie a obsah jednotlivých revízií bude potrebné voliť diferencovane podľa stavu a charakteru revidovanej organizácie. Aby sa revízie vykonávali čo najhospodárnejšie, zamerajú sa v niektorých jednotkách len na hlavné a vybraté problémy, inde sa vykoná revízia podrobná.

Pri revízii sa venuje veľká pozornosť tomu, či sa v revidovanej jednotke negatívne neprejavujú niektoré rizikové miesta v zdokonalenej sústave riadenia, najmä v oblasti cien, a tomu, či sa vykázané hospodárske výsledky dosiahli v súlade so zákonnými normami a ustanovenými pravidlami.
V každom prípade musí sa revízia vždy zamerať aspoň na tieto úlohy:
- preskúmanie správnosti účtovnej uzávierky (v hospodárskych i rozpočtových organizáciách),
- preskúmanie správnosti tvorby hrubého dôchodku, resp. zisku z hľadiska dodržiavania pravidiel pre tvorbu cien (v hospodárskych organizáciách),
- preskúmanie správnosti rozdelenia hrubého dôchodku, resp. zisku (v hospodárskych organizáciách),

- preskúmanie správnosti použitia prostriedkov podľa schváleného rozpočtu (v rozpočtových organizáciách),
- preskúmanie správnosti odvodov z hrubého dôchodku alebo zisku (v hospodárskych organizáciách),
- preskúmanie stavu ochrany socialistického vlastníctva (v hospodárskych i rozpočtových organizáciách).

Organizačné zabezpečenie, ako aj spôsob povinného vykonávania revíznej činnosti v oblasti štátnych rezerv dohodne Ústredná komisia ľudovej kontroly a štatistiky so Správou štátnych hmotných rezerv a zúčastnenými rezortmi a národnými výbormi.

Ďalší program periodickej revízie pravidlá nepredpisujú. Určí sa podľa skúsenosti a úvahy revidujúcej organizácie od prípadu k prípadu.
Odporúča sa, aby sa periodické revízie v hospodárskych organizáciách podľa úvahy a skúseností revidujúcej organizácie zamerali napr. na niektoré z nasledujúcich problémov:
- či hospodáriaca jednotka zabezpečuje včas uspokojovanie potrieb spoločnosti v oblasti zásobovania odberateľov, resp. spotrebiteľov kvalitnými výrobkami v požadovanom sortimente, resp. zabezpečuje požadované služby a pod.,
- či sa vo vnútropodnikovom riadení správne uplatňujú zásady zdokonalenej sústavy riadenia národného hospodárstva,
- či ekonomické pravidlá a zásady hmotnej zainteresovanosti pôsobia v záujme spoločnosti, či zabezpečujú uspokojovanie potrieb spoločnosti, zvyšovanie produktivity práce a znižovanie vlastných nákladov,
- či sa dodržiavajú pravidlá pre vykonávanie mzdovej politiky,
- či hospodársky výsledok nebol skreslený na úkor starostlivosti o základné prostriedky, ich údržbu, starostlivosť o bezpečnosť práce, čistotu vôd a ovzdušia a pod. neúplne alebo nesprávne vykonanou fyzickou inventúrou a jej nesprávnym ocenením, použitím nesprávnych odpisových sadzieb pri základných prostriedkoch, zmenou cien materiálov, nesprávnym účtovaním nákladov investičnej povahy do prevádzkových nákladov a pod.,
- či sa uplatňuje zásada hmotnej zodpovednosti u zamestnancov,
- či sa odberateľsko-dodávateľské vzťahy zabezpečujú podľa zákonných predpisov,
- či evidencia a štatistika je v revidovanej hospodárskej organizácii účinným nástrojom riadenia, aká je včasnosť a vierohodnosť ich údajov a ako sa využívajú pre včasné a účinné operatívne zásahy.
V rozpočtových organizáciách sa odporúča periodické revízie zameriavať vo fakultatívnej časti najmä z hľadísk:
- ako revidovaná rozpočtová organizácia plní voči spoločnosti svoje hlavné úlohy,
- či sa účinne využíva plán a rozpočet ako hlavný nástroj riadenia,
- či sa rozpočtové prostriedky využívajú účelne a hospodárne, či sa odhaľujú rozpočtové zdroje a rezervy a či sa dodržiava plánovacia a rozpočtová disciplína s ohľadom na dosiahnutie, príp. prekročenie plánovaných úloh,
- či evidencia a štatistika je v revidovanej rozpočtovej organizácii účinným nástrojom riadenia, aká je včasnosť a vierohodnosť ich údajov a ako sa využívajú pre včasné a účinné operatívne zásahy,
- či sa odberateľsko-dodávateľské vzťahy zabezpečujú podľa zákonných predpisov.

Organizačné zabezpečenie

V období od 1.7.1966 bude sa vykonávanie periodických revízií hospodárenia v národnom hospodárstve zabezpečovať takto:

Podnikové riaditeľstvá a im na roveň postavené organizácie s podriadenými základnými vnútropodnikovými jednotkami, pobočnými závodmi a pod. vykonávajú revízie hospodárenia týchto jednotiek.

Miestne (mestské) národné výbory vykonávajú revízie organizácií, ktoré riadia.

Okresné národné výbory obdobne vykonávajú revízie v podnikoch a organizáciách, ktoré riadia, a na miestnych (mestských) národných výboroch.

Krajské národné výbory vykonávajú revízie hospodárenia v podnikoch a organizáciách, ktoré riadia, a na okresných národných výboroch.

Odborové riaditeľstvá a obdobné orgány vykonávajú revízie všetkých priamo podriadených organizácií.

Ministerstvá, ostatné ústredné orgány a príslušné povereníctva SNR vykonávajú periodické revízie hospodárenia priamo podriadených organizácií, najmä odborových riaditeľstiev, riaditeľstiev dráh, krajských správ a pod.

Ústredná rada družstiev, ústredné sväzy družstiev a im podriadené družstevné organizácie vykonávajú revízie hospodárenia podľa ustanovení Hospodárskeho zákonníka a podľa družstevných stanov.

Ústredná komisia ľudovej kontroly a štatistiky vykonáva revízie hospodárenia ministerstiev, ústredných orgánov a organizácií a krajských národných výborov z hľadiska hospodárenia odvetví alebo KNV ako celku.

Komisia ľudovej kontroly a štatistiky Slovenskej národnej rady vykonáva obdobné periodické revízie hospodárenia orgánov SNR a oblastných orgánov, prípadne KNV na Slovensku.

Ministerstvo financií vykonáva revízie hospodárenia ministerstiev, ústredných orgánov a organizácií a krajských národných výborov z hľadiska hospodárenia rozpočtovými prostriedkami, ktoré sú dané týmto orgánom k dispozícii na zabezpečenie ich činnosti. V novom poňatí kontroly zostáva Ministerstvu financií (na Slovensku Povereníctvu SNR pre financie) právo skúmať v súlade so zásadami pre plánovanie a koordináciu kontrolnej činnosti priamo v hospodárskych a rozpočtových organizáciách a na národných výboroch využívanie rozpočtových prostriedkov, ich efektívne, hospodárne a účelové vydávanie, dodržiavanie finančnej a rozpočtovej disciplíny, daňovej politiky, tvorby zdrojov a mobilizácie rezerv a správnych odvodov do štátneho rozpočtu a ochrany socialistického vlastníctva, najmä pri vykonávaní tematických previerok, prieskumov, vyšetrovania, rozborov a iných kontrolných akcií finančnej povahy celoštátneho významu a rozsahu.

Na presadenie vyššej objektivity revízií riadiace orgány vyšších stupňov, najmä ministerstvá, ústredné orgány, odborové riaditeľstvá, krajské a okresné národné výbory dôsledne dozerajú na úroveň revíznej činnosti v podriadených jednotkách, využívajú ich výsledky vo vlastnej kontrolnej činnosti a vykonávajú podľa potreby superrevízie.

Osobitná úloha pri dohľade na objektivitu revízií vykonávaných orgánmi vnútornej kontroly pripadá orgánom ľudovej kontroly, ktoré sú oprávnené vstupovať do vykonávaných revízií, nechať si predkladať výsledky revízií a vykonávať superrevízie na všetkých stupňoch riadenia. Pritom Ústredná komisia ľudovej kontroly a štatistiky zabezpečuje tieto úlohy najmä na odborových riaditeľstvách a v centrálne riadených podnikoch a organizáciách, krajské a okresné komisie ľudovej kontroly a štatistiky najmä na národných výboroch a v organizáciách nimi riadených.

Pri superrevíziách sa skúma, akú úroveň má revízna činnosť tých orgánov, ktoré sú v zmysle týchto pravidiel poverené vykonávaním periodických revízií hospodárenia a aké praktické závery sa vyvodzujú z výsledkov revízií; osobitná pozornosť sa pri nich venuje oblasti cien a miezd.

Zodpovednosť za vykonávanie a využívanie výsledkov revízií

Zodpovednosť za vykonávanie revízií patrí priamo vedúcim alebo riadiacim orgánom revidujúcich organizácií.
Vedúce a riadiace orgány revidujúcich organizácií zabezpečujú výber a uvoľnenie politicky a odborne vysoko kvalifikovaných pracovníkov revíznej skupiny. Dbajú na správne zameranie

periodických revízií, ich kvalitné vykonávanie a na využitie výsledkov pre riadenie. Zabezpečujú, aby sa pri ich vykonávaní postupovalo podľa týchto pravidiel:
Vysoká zodpovednosť za vykonávanie periodických revízií v zdokonalenej sústave riadenia pripadá Ústrednej komisii ľudovej kontroly a štatistiky, ktorá
- zabezpečuje, aby zameranie revízií zodpovedalo ich novému poňatiu, najmä aby sa dôsledne dodržiaval povinný okruh otázok, ktoré sa musia podrobiť revízii, a koordinuje revíznu činnosť v súlade so schválenými zásadami plánovania a koordinácie kontrolnej činnosti,
- v spolupráci s príslušnými ústrednými orgánmi rozpracúva účinné metódy revíznej činnosti a kontroluje ich tvorivé uplatňovanie v praxi,
- zabezpečuje, aby sa dôsledne hodnotila úroveň riadiacej činnosti na všetkých stupňoch riadenia a najmä nadriadených štátnych a hospodárskych orgánov,
- dozerá na vlastné vykonávanie revízií a dôsledné uplatňovanie celospoločenských záujmov a priamou účasťou na záveroch vybratých revízií pôsobí na prijatie účinných opatrení a na vyvodenie príslušných dôsledkov,
- zovšeobecňuje výsledky periodických revízií a vyhodnocuje zásadné pozitívne a negatívne javy a skúsenosti. Presadzuje, aby sa v najširšom meradle uplatňovali osvedčené, pokrokové metódy riadiacej práce a dôsledne odstraňovali príčiny typických nedostatkov a chýb, najmä v riadiacej práci,
- pre potreby centrálneho riadenia hodnotí úroveň riadenia na jednotlivých stupňoch a v rôznych odboroch, odvetviach a úsekoch národného hospodárstva a navrhuje účinné opatrenia zásadného charakteru,
- na zabezpečenie vysokej kvality výsledkov revízií a superrevízií má právo na základe predchádzajúcej dohody priberať na vykonávanie odborných pracovníkov z orgánov vlády, z nadriadených alebo iných orgánov a organizácií, výskumných ústavov, vysokých škôl a pod. i odborníkov rozhodujúcich odberateľov revidovaných organizácií a pobočiek ŠBČS,
- sústavne sa stará o výchovu pracovníkov poverených zabezpečovaním revízií a organizuje ich odborné kvalifikačné skúšky.
Obdobné úlohy zabezpečuje v rámci svojej pôsobnosti KĽKŠ SNR.

Objekty a obdobie periodickej revízie

Periodickej revízii hospodárenia sa podrobujú organizácie, ktoré vedú účtovnú evidenciu a hospodária podľa zásad podnikového alebo vnútropodnikového chozrasčotu alebo podľa schváleného rozpočtu.

V hospodárskych organizáciách sa periodické revízie vykonávajú každoročne.

S prihliadnutím na špecifický charakter niektorých malých hospodárskych organizácií môžu vedúci ústredných orgánov a rady KNV dohodnúť s ministrom-predsedom Ústrednej komisie ľudovej kontroly a štatistiky odchylnú periodicitu vykonávania revízií hospodárenia v týchto organizáciách.

V rozpočtových organizáciách a národných výboroch sa ustanovuje periodicita revízií odchylne pre prechodné obdobie a odchylne pre cieľové riešenie.

a) V prechodnom období sa začínajúc 1.7.1966 periodické revízie vykonávajú:
- v rozpočtových organizáciách diferencovane podľa rozhodnutia vedúceho príslušného ústredného orgánu, rady KNV alebo rady ONV raz za rok až raz za tri roky. V rozhodujúcich rozpočtových organizáciách, najmä v tých, kde hmotná zainteresovanosť zamestnancov sa priamo viaže na dosiahnuté výsledky hospodárenia, sa odporúča určiť jednoročnú lehotu, v ostatných podľa uváženia s tým, že každá rozpočtová organizácia musí sa podrobiť revízii najmenej raz za tri roky;
- na mestských, okresných a krajských národných výboroch najmenej raz za dva roky;
- na miestnych národných výboroch diferencovane podľa rozhodnutia rady ONV raz za rok až raz za tri roky. Na MNV rozhodujúcich obcí, najmä tých, ktoré spravujú rozsiahle hospodárstvo, sa odporúča určiť lehotu kratšiu, ako na MNV malých obcí, hospodárstvo ktorých má nepatrný rozsah.

b) V cieľovom riešení sa začínajúc od 1. 1. 1970 budú periodické revízie vykonávať:
- v rozpočtových organizáciách diferencovane podľa rozhodnutia vedúceho príslušného ústredného orgánu, rady KNV alebo rady ONV raz za rok až raz za dva roky;

- na mestských, okresných a krajských národných výboroch každoročne;
- na miestnych národných výboroch diferencovane podľa rozhodnutia rady ONV raz za rok až raz za dva roky.

Kádrové zabezpečenie

Vykonávanie revízií kladie vysoké nároky na odbornosť vykonávajúcich orgánov a je spojené so značnou zodpovednosťou. Je preto nevyhnutné ustanoviť ako cieľové opatrenie, že ich budú vykonávať skúsení pracovníci, ktorí sa podrobili odborným kvalifikačným skúškam, podstatne prehĺbiť ich špecializáciu a skvalitniť deľbu práce v rámci kontrolných útvarov. Revízie v cieľovom riešení zabezpečujú predovšetkým pracovníci špecializovaní na určité odbory, podniky, závody, národné výbory, inštitúcie a pod., ktorí vykonávaním revízií získajú vysoký stupeň odborných znalostí o revidovaných jednotkách.

Pre tento náročný stav kádrového zabezpečenia revízií treba postupne vytvárať podmienky. V prechodnom období sa bude vychádzať z niektorých doterajších skúseností v kádrovom zabezpečení revízií.

a) V prechodnom období sa začínajúc 1.7.1966 pri kádrovom zabezpečení revízií postupuje takto:
Vykonávanie periodickej revízie riadia v príprave, pri práci v revidovanom objekte a realizácii pracovníci odborného kontrolného aparátu revidujúcej organizácie. Vedúcim revíznej skupiny je vysoko kvalifikovaný pracovník kontrolného aparátu.
Vedúci revíznej skupiny zabezpečuje, aby sa pri vykonávaní periodických revízií postupovalo tvorivým spôsobom podľa týchto pravidiel.
Členmi revíznej skupiny sú pracovníci riadiaceho aparátu revidujúcej jednotky, t.j. pracovníci ekonomických, výrobných, technických, obchodných a iných útvarov a na národných výboroch pracovníci plánovacích, finančných a odvetvových odborov; nevyhnutná je účasť pracovníkov účtární z nadriadených orgánov. Na periodických revíziách organizovaných národnými výbormi sa zúčastňujú podľa potreby i členovia plánovacích, finančných a odvetvových orgánov národného výboru, ktorí v spolupráci s vedúcimi revíznych skupín zabezpečujú kvalitné vykonanie periodických revízií, kritický pohľad na činnosť revidovanej organizácie a prehĺbenie svojej riadiacej funkcie.
Pri určení zloženia revíznych skupín po stránke odbornej a počtu členov sa vychádza z povahy a rozsahu problémov vybratých do programu, z veľkosti a významu revidovanej organizácie. Je účelné vykonávať periodické revízie pri zapojení aktívu pracujúcich a za pomoci delegovaných pracovníkov z iných podnikov a organizácií. Pri výbere členov revíznej skupiny a aktivistov treba prísne dbať na to, aby mali odborné predpoklady pre splnenie konkrétnych úloh programu revízie, aby neboli závislí od vedenia revidovanej organizácie, ani priamo zodpovední za výsledky jej hospodárenia. Pracovníci, zúčastnení na periodických revíziách majú právo žiadať orgány ľudovej kontroly o ochranu a orgány ľudovej kontroly majú povinnosť ochranu poskytnúť.
Na periodickej revízii sa spoluzúčastňuje zástupca príslušnej pobočky Štátnej banky československej. V príprave odovzdáva vedúcemu revíznej skupiny všetky významné poznatky z kontrolnej činnosti banky o revidovanej jednotke alebo organizácii. Podieľa sa na vlastnom vykonaní revízie riešením otázok, ktoré zodpovedajú náplni práce banky.
Zúčastňuje sa na prerokovaní výsledkov periodickej revízie a pomáha pri príprave opatrení na odstránenie nedostatkov a ich príčin zistených revíziou. Pobočky Štátnej banky československej využívajú výsledky periodických revízií vo svojej ďalšej činnosti a pomáhajú pri kontrole plnenia opatrení, ktorú môže banka vykonávať pri svojej ekonomickej činnosti.

b) V cieľovom riešení sa začínajúc od 1. 1. 1970 vykonávanie periodických revízií hospodárenia zabezpečuje takto:
Ťažisko vykonávania revízií je na odborne skúšaných pracovníkoch kontrolného aparátu, ktorí majú za ich výsledky plnú zodpovednosť. Pri vykonávaní revízií ďalej pomáhajú pracovníci správneho aparátu revidujúcej organizácie (najmä útvarov plánovacích, finančných, účtovníckych, zásobovacích, odbytových a pod.) i pracovníci iných podnikov a organizácií, ktorí sú na účasti na vykonávaní revízií mimo vlastnej organizácie hmotne zainteresovaní. Revidujúca organizácia refunduje zamestnávateľom zárobok za dobu, po ktorú boli na vykonanie revízie uvoľnení; uvoľneným pracovníkom vypláca podľa svojho uváženia odmeny s prihliadnutím na ich zásluhy na vykonaní revízie.

Plánovanie a koordinácia

Vykonávanie periodických revízií sa spravuje podľa plánu. Plán schvaľuje vedúci revidujúcej jednotky.

Jednou z dôležitých podmienok správneho uplatnenia poslania revízií v hospodárskych a dôležitých a rozsiahlych rozpočtových organizáciách je prechod od doterajšieho nárazového vykonávania revízií, kedy po krátkom období vlastného vykonania revízie nasledovala dlhá, často i niekoľko rokov trvajúca prestávka, k opakovanému alebo v mimoriadne rozsiahlych jednotkách i k permanentnému vykonávaniu revíznej činnosti v priebehu príslušného ročného hospodárskeho obdobia. Pri tomto vykonávaní revízií budú sa využívať výsledky kontrolnej činnosti správneho aparátu revidujúcej jednotky (napr. plánovacích, finančných útvarov atď.), poznatky ŠBČS a všetky ostatné poznatky z vykonávania priebežnej kontroly. Pri čiastkových revíziách bude sa činnosť revidovanej jednotky na mieste podrobnejšie skúmať na úsekoch, ktoré to vzhľadom na výsledky ostatnej kontrolnej činnosti a rizikové miesta budú vyžadovať. Taký spôsob vykonávania revízií od 1.7.1966 umožní, aby sa po skončení roka mohla v predpísaných lehotách revízia uzavrieť.

Pri čiastkových revíziách v priebehu roka sa podľa povahy revidovanej organizácie skúmajú dosiahnuté výsledky za zvolené obdobia hospodárenia, vybraté úseky činnosti a pod. Pri týchto revíziách nepôjde len o obstarávanie poznatkov, ale najmä o úsilie pozitívne ovplyvňovať hospodárenie revidovanej organizácie už v priebehu roka. Z tohto nového spôsobu zabezpečovania revízií sa pri plánovaní revíznej činnosti vychádza.

Časový fond na vykonanie periodických revízií sa určí diferencovane, a to tak, aby vychádzal z rozsahu problematiky a poznatkov o činnosti organizácie, z jej veľkosti a politického a hospodárskeho významu.

Koordinácia revíznej činnosti sa vykonáva v súlade s vládou schválenými zásadami plánovania a koordinácie kontrolnej činnosti.

Vedúci kontrolného útvaru revidujúcej organizácie a vedúci kontrolných útvarov revidovaných organizácií koordinujú plány periodických revízií, spolupracujú, účelne sa v práci dopĺňajú a vzájomne využívajú výsledky svojej činnosti.

Revidujúce orgány musia mať k dispozícii výsledky revízií z jednotiek, ktoré sú revidovanej jednotke podriadené, jednak preto, aby mohli plne využívať ich výsledky, jednak z toho dôvodu, že je to jedna z foriem, pomocou ktorej vykonávajú dozor na úroveň vykonávania revízií na nižších stupňoch riadenia. Koordináciu je nevyhnutne potrebné využívať i na cieľavedomé ovplyvňovanie zamerania revízií vykonávaných na nižších stupňoch riadenia tak, aby revízna činnosť mohla po uzavretí ročného obdobia vyústiť na všetkých stupňoch riadenia prijatím stanoviska revidujúcich orgánov k výsledkom hospodárenia dosiahnutým revidovanými jednotkami.

Schválené a riadne skoordinované plány revíznej činnosti sú záväzné pre všetky organizácie a jednotlivých pracovníkov, ktorí sú pre vykonanie periodickej revízie určení. Vedúci pracovníci, resp. riadiace orgány sú povinní zabezpečiť, aby pracovníci vybratí pre vykonávanie periodických revízií boli včas uvoľnení a aby sa počítalo s uvoľnením i v plánoch práce príslušných útvarov.

Metódy vykonávania periodických revízií

Pri vykonávaní revízií sa postupuje v súlade so všeobecne platnými metodickými pokynmi pre previerkovú a revíznu činnosť.
Na dôsledné oboznámenie sa s činnosťou a výsledkami revidovanej organizácie v príprave jednotlivých revízií, napr. revízií čiastkových výsledkov hospodárenia, vybratých úsekov činnosti a pod. slúžia najmä

- pravidelné rozbory činnosti revidovanej jednotky,
- údaje a výkazy účtovnej evidencie a štatistiky,
- poznatky a skúsenosti riadiaceho aparátu nadriadenej jednotky,
- poznatky a podklady od príslušnej pobočky Štátnej banky československej o revidovanej organizácii,
- výsledky previerok s uloženými opatreniami,
- výsledky inventarizácií,
- poznatky dodávateľských a odberateľských organizácií,
- sťažnosti a oznámenia pracujúcich a pod.

Orgány zabezpečujúce revízie na vyšších stupňoch riadenia dôsledne využívajú poznatky z revízií vykonávaných na nižších stupňoch riadenia na zameranie revízií, najmä na odhaľovanie príčin nedostatkov v úrovni riadenia na vyšších stupňoch, ktoré významne ovplyvňujú činnosť podriadených organizácií. Orgány ľudovej kontroly využívajú tieto poznatky na skúmanie úrovne riadenia okresných a krajských národných výborov, odborových riaditeľstiev a ústredných orgánov.

Z hľadiska zamerania, ktoré je dané týmito pravidlami, zhodnotí revízna skupina zhromaždený materiál. Z okruhu otázok, ktoré sú rozhodujúce pre rozvoj revidovanej organizácie a z hľadiska súčasných a perspektívnych úloh a potrieb riadiacich orgánov, zostaví revízna skupina program každej čiastkovej revízie.

Bude potrebné, aby sa revidujúce orgány pri vlastnom zameraní revízií nerozptyľovali do všeobecnosti, ktorá nevyhnutne má za následok povrchnosť prístupu k revidovanej tematike. Preto sa budú revízie zameriavať na kvalifikované skúmanie konkrétnych otázok.

Ak vyplynú z prípravy určité významné problémy spoločné pre väčší počet podriadených organizačných jednotiek a ak vyžadujú prijatie zásadného opatrenia, je účelné, aby revidujúci orgán organizoval periodické revízie na nižších stupňoch tak, aby príslušné rozhodujúce otázky boli preskúmané i na nižších stupňoch riadenia.

Revidujúce orgány sústreďujú a vyhodnocujú zistenia o spoločných problémoch, vytvárajú si ucelený prehľad o ich skutočnom stave na príslušnom stupni riadenia a prijímajú opatrenia, ktorými riešia v rámci svojej právomoci a zodpovednosti príslušné problémy zásadným spôsobom (napríklad v otázkach pravidiel mzdových, cenových a pod.).
Medzi najdôležitejšie predpoklady dobrého priebehu tohto spôsobu vykonávania periodických revízií patrí
- vypracovanie harmonogramu, ktorý zabezpečí nadväznosť a časový súlad prác revíznych skupín a vypracovanie typového programu, prípadne i kontrolného postupu,
- výmena skúseností v priebehu vykonávania revízií, aby sa zabezpečili rovnaké meradlá a rovnaká úroveň náročnosti a aby sa uplatnila správna miera kritičnosti voči jednotlivým revidovaným jednotkám.

Revízie hospodárenia majú v zdokonalenej sústave riadenia veľmi závažné spoločenské poslanie, lebo ich každoročné vykonanie sa stáva dôležitým podkladom pre schválenie dosiahnutých hospodárskych výsledkov všetkých hospodárskych a vybratých dôležitých rozpočtových organizácií. Realizácia výsledkov revízie má zásadný význam v živote kolektívu revidovanej organizácie.

Toto poslanie sa dosiahne, ak sa starostlivo zhromaždia a posúdia kladné i záporné vplyvy na hospodárske výsledky, ktoré sa dôsledne využijú na rozšírenie kladných poznatkov a odstránenie zistených nedostatkov. Závery z revízie hospodárenia sa musia stať významným medzníkom a podnetom na obrat pre lepšie plnenie povinností voči národnému hospodárstvu.

Pri realizácii výsledkov revízie treba dôsledne vychádzať z ducha zdokonalenej sústavy riadenia a pôsobiť výsledkami revízie na jej presadenie. Najmä pôjde o to, aby sa súčasne s obhajovaním spoločenských záujmov výsledkami revízie presadzovala iniciatíva a socialistická podnikavosť.

Úroveň revíznej činnosti je nevyhnutne treba postupne zvyšovať tak, aby revidované organizácie prijímali revízie hospodárenia ako pomoc, aby dôsledkom revízie boli predovšetkým pozitívne opatrenia na zlepšenie hospodárenia.

Na základe výsledkov revízie bude sa predovšetkým hľadať cesta správneho uplatnenia ekonomického riadenia. Direktívne sa bude zasahovať vtedy, keď sa zistí, že iným spôsobom nemožno dosiahnuť spoločensky prospešné výsledky.

Z nevyhnutnosti tejto novej črty v riadení musí revízna činnosť nevyhnutne vychádzať. Výsledkom revízie bude teda nielen direktíva, ale aj pomoc a odporúčanie na prijatie a vykonanie určitých prospešných opatrení. Revízia hospodárenia musí svojimi výsledkami aktívne podporovať rozvoj ekonomického myslenia.

Na základe periodických revízií sa dôsledne a včas prijímajú nevyhnutné opatrenia, najmä v najširšom meradle sa robí náprava zistených nedostatkov, odstraňujú sa ich príčiny a zabraňuje sa ich opakovaniu.

Na podklade revízie vyšších stupňov riadenia vypracúvajú podľa potreby revidujúce orgány súhrnné zprávy pre vedenie, kolégium, radu národného výboru, príp. komisiu, predstavenstvo družstva a pod. a spolu s vedúcimi odborných útvarov i návrhy príslušných opatrení.

Výsledky revízií budú sa uplatňovať v priebehu roka, vždy bezprostredne po skončení i každej čiastkovej revízie.

Pre účinnosť periodických revízií je rozhodujúce dôsledné splnenie schválených opatrení. Vedúci pracovníci revidovanej organizácie zabezpečujú a bežne kontrolujú plnenie týchto opatrení. Kontrolné útvary revidujúcej i revidovanej organizácie vhodným spôsobom kontrolujú, ako opatrenia vedúci pracovníci dôsledne uskutočňujú. Sústreďujú sa na to, či nenastávajú prieťahy v plnení. Zabezpečujú, aby sa kontrola plnenia opatrení stala účinným nástrojom boja za zlepšenie práce revidovanej organizácie.

Proti riadiacemu orgánu alebo vedúcemu pracovníkovi nebudú sa na základe výsledkov revízie vyvodzovať dôsledky za rozhodnutia, ktoré urobil kvalifikovane, avšak s podnikateľským rizikom, aj keď sa nedostavil očakávaný výsledok. Avšak tam, kde sa zistí porušenie zákonných noriem a záväzných pravidiel, najmä v prípadoch vedomého postupu proti spoločenským záujmom, bude dôsledkom revízie plné uplatnenie zodpovednosti a vyvodenie účinných sankcií.

Vedúci pracovníci na základe výsledkov revízie dôsledne uplatňujú podľa príslušných zákonných ustanovení kárnu, hmotnú, prípadne trestnú zodpovednosť proti pracovníkom, u ktorých sa preukázalo, že závažným spôsobom porušili svoje služobné povinnosti, spôsobili škodu na majetku v socialistickom vlastníctve, osobne sa obohacovali na úkor spoločnosti, nesprávne vykazovali hospodárske výsledky atď.

Obdobne sa budú využívať i výsledky superrevízií. Okrem toho, že sa využijú na skvalitnenie úrovne revíznej činnosti, využijú sa najmä aj na realizáciu nevyhnutných opatrení v hospodárskej oblasti.

Podľa svojho významu budú sa výsledky revízií predkladať straníckym orgánom v závodoch, okresoch a krajoch i Ústrednému výboru KSČ a Ústrednému výboru KSS. Touto cestou sa zabezpečí, aby výsledky revíznej činnosti mohli sa plne využívať pri uplatňovaní práva kontroly

straníckymi orgánmi. Obdobne budú o výsledkoch revízií informované príslušné odborové orgány, aby z ich záverov mohli vychádzať vo svojej každodennej práci.

Revízne zistenia sa dôsledne dovádzajú na úroveň vyšších stupňov riadenia, aby dochádzalo k náprave nedostatkov i na vyšších stupňoch riadenia, ktoré významne ovplyvňujú činnosť podriadených organizácií.

ÚKĽKŠ zovšeobecňuje výsledky revízií v meradle celého národného hospodárstva, predkladá ich vláde a navrhuje v spolupráci so ŠKRO cesty na zvyšovanie úrovne centrálneho riadenia, zlepšovanie štýlu riadiacej práce a pod. Obdobné úlohy plní vo svojej pôsobnosti KĽKŠ SNR.

S výsledkami revízií budú vhodnými formami oboznamovaní pracujúci. Na to je tiež potrebné, aby revidujúce orgány oboznámili príslušné odborové orgány s prípravou a postupom revízií a boli s nimi v súčinnosti v priebehu revízií i pri vypracovaní záverov.

Schválenie ročných výsledkov hospodárenia

Výsledky celoročnej revíznej činnosti spolu s výsledkami ostatnej kontrolnej činnosti a so znalosťou o plnení uložených opatrení sú zhrnuté do stanoviska revidujúceho orgánu k dosiahnutému hospodárskemu výsledku.

Stanovisko revidujúceho orgánu obsahuje celkové zhodnotenie kladných poznatkov i nedostatkov zistených pri vykonávaní revíznej a ostatnej kontrolnej činnosti v priebehu roka spolu s návrhmi na schválenie alebo úpravu dosiahnutých hospodárskych výsledkov.

a) Schválenie výsledkov hospodárskych organizácií

Stanovisko revidujúceho orgánu v hospodárskych organizáciách nadväzuje od 1.1.1967 na ukončenie ročnej revízie hospodárenia, ku ktorému dôjde bezprostredne po zostavení ročných účtovných výkazov. Tak sa dosiahne, aby sa hospodárske výsledky schvaľovali na základe preverených údajov.

Pre dokončenie revízie po skončení hospodárskeho roka treba vytvoriť organizačné a kádrové predpoklady najmä v aparáte nadriadených jednotiek. Tieto predpoklady treba riešiť diferencovane podľa podmienok jednotlivých odvetví. Pre dokončenie revízií na odborových riaditeľstvách treba vytvoriť podmienky na orgánoch centrálneho riadenia.

Dokončenie ročnej revízie po zostavení ročnej uzávierky bude veľmi náročné tam, kde revidujúci orgán riadi väčší počet podriadených organizácií. Aby nedošlo k tomu, že by sa revízie vykonávali povrchne, je v takých prípadoch možné dokončiť ročnú revíziu i v období po schválení ročných výsledkov hospodárenia, najneskoršie však do konca prvého polroka nasledujúceho roka. Zodpovednosť vedenia revidovanej jednotky za vykázané hospodárske výsledky sa však schválením výsledkov hospodárenia nekončí a dôsledky prípadne zistených nesprávností z minulého uzavretého obdobia hospodárenia sa po dokončení revízie premietnu do hospodárskych výsledkov bežného roka.

V organizáciách, kde sa ročná revízia do lehoty určenej pre záväzné schválenie ročných výsledkov neukončí, vychádza stanovisko revidujúcej organizácie z výsledkov čiastkových revízií a ostatnej kontrolnej činnosti.

Hospodárske výsledky revidovaných organizácií, okrem tých, ktoré priamo riadia národné výbory, najmä účtovné uzávierky a rozhodnutia o rozdelení hrubého dôchodku, príp. zisku sa schvaľujú pri zasadaní konanom v hospodárskej jednotke.

Zasadaniu predsedá podľa rozhodnutia vedúceho ústredného orgánu buď vedúci hospodárskej jednotky, alebo splnomocnený zástupca orgánu, ktorý je hospodárskej jednotke

nadriadený. Ďalej sa zúčastňujú zástupca ŠBČS, príp. zástupca orgánov ľudovej kontroly, zástupca orgánov pre riadenie akosti, zástupcovia zainteresovaných národných výborov a odberateľov, príp. štátnych inšpekcií.

Na zasadaní, kde sa schvaľuje hospodársky výsledok odborových riaditeľstiev, sa zúčastňujú podľa svojho uváženia zástupcovia ÚKĽKŠ, Štátnej plánovacej komisie a Ministerstva financií, na Slovensku zástupca KĽKŠ SNR a príslušného orgánu SNR.

Na zasadanie sú pozvaní zástupcovia straníckej, odborovej a mládežníckej organizácie hospodárskej jednotky.

Pri prerokúvaní hospodárskych výsledkov sa zasadanie opiera o stanovisko revidujúceho orgánu a prihliada ďalej na poznatky nadriadeného orgánu, banky, odberateľov, zainteresovaných národných výborov a iných orgánov a inštitúcií, pri odborových riaditeľstvách aj na poznatky a pripomienky orgánov vlády. Nedeliteľnou súčasťou materiálov pre schvaľovanie hospodárskych výsledkov sú ročné rozbory a hodnotenie plnenia záväzkov kolektívnych zmlúv.

Zástupcovia národných výborov uvádzajú svoje poznatky a pripomienky pri tých centrálne riadených podnikoch a inštitúciách, úlohou ktorých je zásobovanie obyvateľstva príslušného územného celku predmetmi dennej potreby alebo ak zabezpečuje národný výbor pre podnik dôležité úlohy týkajúce sa jeho rozvoja, resp. ak ide o podnik, ktorý má osobitný význam z hľadiska rozvoja príslušného územného obvodu.

Predsedajúci rozhodne o schválení ročných účtovných výkazov a o odstránení zistených nedostatkov. Pri ročných účtovných výkazoch predsedajúci rozhodne, či sa schvaľujú bez výhrad alebo s výhradami, prípadne ich na základe stanoviska revidujúceho orgánu, poznatkov a pripomienok ďalších účastníkov zasadania neschváli s uvedením výhrad, potrebných doplnkov a spôsobu kontroly ich vykonania; účtovné výkazy sa potom považujú za schválené až po vykonaní určených opatrení.

Ak sa zistí, že ročné výkazy sú nesprávne z toho dôvodu, že účtovná evidencia nie je hodnoverná, výsledky hospodárenia sa neschvália, pokiaľ sa účtovná evidencia neuvedie do poriadku. Do toho času nemožno vyplácať odmeny závislé od celoročných výsledkov hospodárenia.

Ak sa zistia prostriedky získané v rozpore so zákonnými normami a ustanovenými pravidlami, naloží sa s nimi v súlade s predpismi, ktoré sa k tejto otázke osobitne vydajú.

Pokiaľ predsedajúci v prípade dosiahnutia hospodárskeho výsledku v rozpore so zákonnými normami a ustanovenými pravidlami alebo v prípade, že účtovná evidencia nie je hodnoverná, rozhodne proti stanovisku zástupcu nadriadeného orgánu, orgánu ľudovej kontroly, banky, prípadne Ministerstva financií, musia sa výsledky hospodárenia prerokovať znova na vyššom stupni riadenia. Na tomto prerokovaní sa zúčastnia zástupcovia hospodárskej jednotky, zástupcovia orgánov ľudovej kontroly, banky, a v prípade, že ide o prerokovanie hospodárskych výsledkov odborového riaditeľstva, i zástupca Ministerstva financií. Do času rozhodnutia nesmú sa vyplácať odmeny a prémie závislé od celoročných výsledkov.

Lehota pre konečné prerokovanie výsledkov hospodárenia na nadriadenom stupni sa ustanoví v rezortných pravidlách.

Obdobne postupujú národné výbory pri schvaľovaní výsledkov hospodárenia podriadených hospodárskych organizácií.

b) Schválenie výsledkov rozpočtových organizácií

Schválenie výsledkov hospodárenia rozpočtových organizácií nebude sa viazať na predchádzajúce dokončenie revízie za uplynulé hospodárske obdobie. Výsledky revízie budú sa realizovať vždy bezprostredne po jej skončení.

Rozsah účinnosti a platnosť

Pravidlá pre vykonávanie periodických revízií platia pre orgány ľudovej kontroly, pre ministerstvá, ústredné úrady a orgány, krajské, okresné, mestské a miestne národné výbory, družstevné orgány (s výnimkou jednotných roľníckych družstiev), ako aj organizácie, ktoré uvedené orgány riadia. Pokiaľ ide o príspevkové organizácie, vzťahujú sa na ne primerane ustanovenia pravidiel platné pre rozpočtové organizácie. Nové pravidlá pre vykonávanie revízií platia pre revízie týkajúce sa hospodárenia v roku 1966.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.